

TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAYBI (2)

Dr. Öğr. Üyesi Barış TEKSOY

Kaybettirme (TVK m.29)

- İrade dışı kayıp yollarından birisidir. Kişi istemese dahi şartlar oluşursa Türk vatandaşlığını kaybeder.

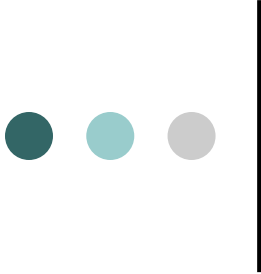
- Yetkili makam kararıyla kayıp söz konusudur.

- Yetkili makam: Cumhurbaşkanı

- Takdir yetkisi var mı? Yoksa bağlı yetki mi?

«..kaybettirilebilir.»

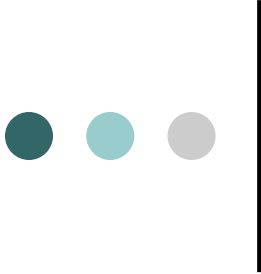
- Yalnızca kanunda sayılan belirli eylemlerin varlığı halinde uygulanabilir. (AY m.66/4 «vatana bağlılıkla bağdaşmayan eylemler»)

1- Yabancı bir devletin Türkiye'nin menfaatine uymayan herhangi bir hizmetinde bulunma (m.29/1-a)

Unsurları:

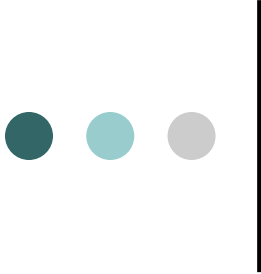
- 1- Yabancı bir devletin herhangi bir hizmetinde bulunmak
- 2- Hizmetin Türkiye'nin menfaatine aykırı olması
- 3- Hizmetin bırakılması gerektiğinin ilgiliye bildirilmiş olması
- 4- Hizmetin terki için 3 aydan az olmayan bir süre verilmiş olması
- 5- Bu süre sonunda ilgilinin «kendi isteği» ile hizmeti bırakmaması

2- Türkiye ile savaş halinde bulunan bir devletin hizmetinde bulunma (m.29/1-b)

Unsurları:

- 1- Hizmetinde bulunulan devlet ile Türkiye arasında savaş hali olmalı
 - 2- Savaş hali kararına rağmen, ilgili kişi bu hizmete devam ediyor olmalı
 - 3- Kişi, kendi isteğiyle hizmete devam ediyor olmalı
 - 4- Hizmetine devamı için Cumhurbaşkanının izni olmamalı
- (!) Bildirimde bulunmaya ve süre vermeye gerek yoktur.

3- İzin almaksızın yabancı bir devlet hizmetinde gönüllü olarak askerlik yapma (m.29/1-c)

Unsurları:

1- Askerlik yapma

2- «Gönüllü» olarak yapma

3- İzin almadan yapma

(!) Yabancı devlet ile aramızda savaş olmasına gerek yoktur.

(!) Yapılan askerliğin Türkiye menfaatlerine aykırı olmasına gerek yoktur.

(!) Bildirimde bulunmaya ve süre vermeye gerek yoktur.

4- Bazı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma ya da kovuşturma yürütülüp, yabancı ülkede bulunma sebebiyle kendisine ulaşılamama
(m.29/2, 680 sayılı OHAL KHK)

Unsuruları:

1- Aşağıdaki suçlardan herhangi biri söz konusu olmalı:

- TCK 302: Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak
- TCK 309-310-311-312-313-314-315: Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar

2- Bu suçlar nedeniyle haklarında soruşturma ya da kovuşturma yürütülüyor olmalı

4- Bazı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma ya da kovuşturma yürütülüp, yabancı ülkede bulunma sebebiyle kendisine ulaşılamama
(m.29/2, 680 sayılı OHAL KHK)

Unsuruları:

3- Failin yabancı ülkede olması ve bu nedenle kendisine ulaşılamıyor olması gerekir.

(Soruşturma aşamasında CS, kovuşturma aşamasında mahkeme, «öğrenmelerinden» itibaren 1 ay içinde İçişleri Bakanlığı'na bildirim yapmak zorundadır)

4- İçişleri Bakanlığı tarafından RG aracılığıyla yurda dön çağrısı yapılmalı ve buna rağmen failin 3 ay içerisinde yurda dönmemesi gerekir.

(!) «..kaybettirilebilir.»

Kaybettirmenin Sonuçları

- Kayıp anı: Cumhurbaşkanı kararının Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte kişi vatandaşlığı kaybeder.
- Yabancı statüsüne geçer. Yabancılar hukukuna tâbi hale gelir. (5683 sayılı Kanun yürürlükte değildir o nedenle uygulanamaz, 6458 sayılı YUKK uygulanır.)
- Kaybettirme kararı bireyseldir, ilgilinin eşinin, çocuklarının veya başka herhangi bir kişinin vatandaşlığına etkisi olmaz.
- TVK m. 14’e uygun olarak Türk vatandaşlığını yeniden kazanabilirler.

Vatandaşlığa Alınmanın İptali (TVK m.31)

- TVK'nın kullandığı farklı ifadeler:

m. 24: «vatandaşlığa alınmanın iptali»

m. 31 kenar başlığı: «Türk vatandaşlığının iptali»

m. 31/1: «Türk vatandaşlığını kazanma kararı....iptal edilir.»

m.32/1: «vatandaşlığı iptal edilenler»

- İptal edilen nedir?

- İdare hukuku bakımından, burada «iptal» teriminin kullanılması doğru mudur?

Vatandaşlığa Alınmanın İptali (TVK m.31)

Şartları:

1- Vatandaşlığın yetkili makam kararı ile kazanılmış olması gerekir.

- TVK m.11, m.12, m.13., m.14, m.16, m.17

İptal edilecek olan, vatandaşlığın kazanılmasını sağlayan yetkili makam kararıdır.

(!) Doğum yoluyla kazanma ve seçme hakkı kullanarak kazanma hallerinde uygulanması mümkün değildir.

Vatandaşlığa Alınmanın İptali (TVK m.31)

Şartları:

2- Kişinin yalan beyanı veya önemli hususları gizlemesi

- İki seçenekten birisinin, kişinin iradesi ve bilgisi dahilinde (hatta öğretiyeye göre kastıyla) gerçekleşmiş olması gerekir.

- İdarenin hatası sonucu gerçekleşmiş ise ne olacak?

a) TVK m.39 (Maddî hata-düzeltilme/değişirme)

b) TVK m.40 (Geri alma)

Vatandaşlığa Alınmanın İptali (TVK m.31)

Şartları:

3- Kişinin yalan beyanının veya önemli hususları gizlemesinin, vatandaşlık kazandıran yetkili makam kararını etkileyecek düzeyde olması gerekir.

- «yetkili makam, yalan beyanının ya da gizlenmiş olan önemli hususların varlığından haberdar olsa sonuç değişir miydi?»

Vatandaşlığa Alınmanın İptali

- Süre sınırlaması yoktur. Her zaman iptal edilebilir.
- İptal kararı vermeye yetkili makam, iptale konu olan vatandaşlık kazandırma kararını veren yetkili makamdır. (İçişleri Bakanlığı/Cumhurbaşkanı)
- İptal kararı, karar tarihinden itibaren (geleceğe doğru) sonuç doğurur. Geçmişe etkili olmaz.
- İptale konu olan yetkili makam kararının sonucu olarak vatandaşlık kazanan eş ve çocuklar da Türk vatandaşlığını kaybederler. Bunun dışında eşin veya çocukların vatandaşlıkları etkilenmez.
- Yabancı statüsü (+ gerekli görülürse malların tasfiyesi)

Seçme Hakkı ile Kayıp (TVK m.34)

- Yararlanabilecek kişiler:

m. 34/1 'de sayılmıştır. Çocuk iken, doğum yoluyla ya da sonradan Türk vatandaşlığını kazanmış kişilerden bazılarına bu olanak tanınmıştır.

- Bu şekilde Türk vatandaşlığını kaybedecek olan kişilerin vatansız kalmaması gerekir. Vatansız kalacaklarsa seçme hakkı ile Türk vatandaşlığından ayrılamazlar.

- Ergin olmalarından itibaren 3 yıl içinde bu hakkı kullanabilirler.